

شیوع مصرف داروهای نیروزا و آگاهی از عوارض و عوامل مرتبط با آن در بدنسازان

محمودرضا متقی^۱، علیرضا عطاردی^۲، زهرا روحانی^۳

تاریخ دریافت مقاله: ۹۰/۸/۱۰

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۰/۹/۲۳

۱. کارشناس ارشد تربیت بدنی، دانشگاه علوم پزشکی گناباد

۲. مربی اطلاع رسانی پزشکی، مرکز تحقیقات توسعه اجتماعی و ارتقا سلامت، دانشگاه علوم پزشکی گناباد

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد تربیت بدنی، واحد علوم تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز

مصرف را در بین بدنسازان داشتند. اکثر بدنسازان بیماری‌های قلبی (سکته و سنکوب) و عوارض جنسی (ریزش مو و عقیمی) را از مهم‌ترین عوارض استفاده از داروهای نیروزا می‌دانستند. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌های پرسشنامه‌ها نشان داد که شیوع مصرف مواد نیروزا در بدنسازان گناباد بالا بود و رابطه کاملاً معنی‌داری با میزان آگاهی داشت ($p=0/009$). هم‌چنین اکثر بدنسازان اطلاعی از عوارض ناشی از مصرف داروها نداشتند. بنابراین آگاهی دادن و آشنایی بیشتر ورزشکاران در مورد مواد نیروزا و عوارض مصرف داروها از طریق برگزاری کلاس‌ها و جلسات آموزشی توزیع دفترچه‌های راهنما، بروشور، سی دی و کتابچه‌های آموزشی در بین ورزشکاران، ارتقای سطح آگاهی مدرسان و مربیان تربیت بدنی در دانشگاه‌ها و مدارس کشور در مورد مسئله دوپینگ و عارضه‌های جانبی داروهای نیروزا، توجه خاص رسانه‌ها و خصوصاً تلویزیون به مضرات استفاده از داروهای نیروزا و انعکاس تحقیقات و اسناد علمی انجام شده در این مورد و نظارت و کنترل بیشتر بر باشگاه‌ها، می‌تواند مهم‌ترین، اساسی‌ترین و ساده‌ترین اقدام در جهت پیشگیری از شیوع مصرف داروهای نیروزا در بین ورزشکاران باشد. [م ت ع پ ز، ۱۳۹۰؛ ۱۳ (ویژنامه ۱): ۴۶]

References

1. Nilsson S, Baigi A, Marklund B, and Fridlund B. The prevalence of androgenic anabolic steroids by adolescents in county of Sweden. Eur J Public Health 2001; 11(2): 195-197.
2. Irving LM, Wall M, Neumark-Sztainer D, and Story M. Steroid use among adolescents. J Adolesc Health 2002; 30(4): 243-252.
3. Kanayama G, Pope HG, Cohane G, and Hudson JI. Risk factors for anabolic-androgenic steroid use among weightlifters: A case-control study. Drug Alcohol Depend 2003; 71(1): 77-86.

یکی از مسایل و مشکلات موجود در ورزش، خصوصاً رشته بدنسازی توجه زیاد ورزشکاران به مسایل حاشیه‌ای مانند بهبود شکل ظاهری بدن به وسیله افزایش حجم و توده عضلانی می‌باشد که باعث افزایش شیوع اختلالات تغذیه‌ای و عادت به مصرف داروهای نیروزا در بین جوانان و نوجوانان گردیده است. این در حالی است که مصرف داروهای نیروزا بارها از طرف سازمان‌های زیربط ممنوع اعلام شده و استفاده از آن نوعی تخلف و نقض قوانین و مقررات ورزشی محسوب می‌شود. با توجه به عوارض ناشی از مصرف این داروها که خطرات جدی را برای سلامت ورزشکاران ایجاد می‌کند، این پژوهش با هدف بررسی شیوع مصرف این داروها، تعیین میزان آگاهی و شناخت ورزشکاران از این داروها، تاثیرات و عوارض ناشی از مصرف آن در بین بدنسازان شهرستان گناباد در سال ۹۰-۱۳۸۹ انجام شده است. مطالعه حاضر یک مطالعه توصیفی-تحلیلی می‌باشد که بر روی ۳۵۰ ورزشکار مرد بدنساز شهرستان گناباد که در باشگاه‌های شهرستان به صورت منظم (که حداقل دارای یک سال تجربه ورزشی بوده و برنامه تمرینی آن‌ها سه روز در هفته بود) مشغول به ورزش بدنسازی بودند، انجام شد. ابزار اندازه‌گیری در این تحقیق پرسشنامه‌ای بود که بر همین اساس تدوین گردیده بود. اطلاعات جمع‌آوری شده توسط نرم افزار آماری SPSS-14 و تست‌های آماری مناسب مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. میانگین سن کل شرکت کنندگان در این تحقیق ۲۶±۵/۸ سال بود. نتایج این مطالعه نشان داد که تعداد ۳۰۲ ورزشکار (۸۶/۳٪) حداقل از یک ماده نیروزا استفاده کرده بودند و هم‌چنین میزان آگاهی ورزشکاران ۲/۳ درصد زیاد (۸ نفر)، ۴۰ درصد متوسط (۱۴۰ نفر) و ۵۷/۷ درصد کم (۲۰۲ نفر) گزارش شد. هم‌چنین آگاهی از مواد نیروزا، نگرش به سمت مصرف مواد نیروزا، شناخت نام مواد، میزان تحصیلات و رضایت از تیپ بدنی از مهم‌ترین عوامل پیش‌بینی‌کننده مصرف مواد نیروزا محسوب می‌شدند. در پژوهش حاضر کراتین، اکیسی-متالون، نادرلون و مکمل‌های کربوهیدراتی داروهای بودند که بیشترین

Please cite this article as: Mottaghi MR, Atarodi AR, Rohani Z. Prevalence of performance-enhancing drugs abuse and athletes knowledge of effects and side effects of them in male bodybuilders athletes. Zahedan J Res Med Sci (ZJRMS) 2012; 13(suppl 1): 46.